

Samenwerking tussen ouders, onderwijs en jeugdhulp

Anne Steenbakkers en Mirjam Heemskerk-van der Sprong

‘Samen werken of samenwerken?’

Aanleiding project:

Mentoren en
ondersteuningsprofessi
onals binnen het Pro
Grotius College ervaren
een grote zorglast

Het jeugdhulp aanbod
sluit niet aan op de
vraag en de route om
het aanbod te
ontsluiten verloopt niet
soepel.

Doelen project

Sneller effectieve hulp in zetten (op school en thuis);

Hulp inzetten die aansluit op de problemen en opvoed- en onderwijsbehoeften van kind en ouders;

Samenwerking tussen ouders, onderwijs en jeugdhulp te verbeteren;

Integrale hulp bieden aan kinderen en hun gezinnen

Wat is opgevallen?

Samenwerken ontbreekt, professionals werken vanuit de eigen organisatie en beleid (bijv. veelvuldig ziek melden van een leerling beschouwt leerplicht als geoorloofd verzuim, met het risico van leerachterstanden als gevolg).

Weinig aandacht voor onderwijsontwikkeling bij jeugdhulpprofessionals (bijv. school is niet geïnformeerd, maar wordt wel gebruikt als locatie voor jeugdhulp).

Maatwerk ontbreekt (zowel de ondersteuning vanuit onderwijs als jeugdhulp sluit onvoldoende aan bij behoeften leerlingen en ouders)

Methodisch werken ontbreekt (bijv. vastleggen en monitoren plannen en afspraken over wie wat doet)

Groot verloop van professionals (zowel in als om de school)

Wantrouwen bij ouders (bijv. Informatie niet delen en geen toestemming geven voor betrekken van jeugdhulp)

Gezinsconsulenten

Nieuwe functie van gezinsconsulent in Leiden, Katwijk en Leiderdorp.

Doelen:

- Werken preventief, praktisch en persoonlijk
- Maken ouders wegwijs op school
- Helpen ouders bij het ondersteunen van de ontwikkeling van hun kind
- Versterken verbinding ouders, school en de wijk
- Verminderen kansengelijkheid

Gezinsconsulenten

Opbrengsten!

- Ouders beter bereikt
- Praktische problemen met ouders opgelost, waar nodig doorverwijzing
- Maatwerk per school
- Ouders voelen zich gezien en gehoord

Wat verdient aandacht?

- Geef ruimte om al doende te leren
- Verwijs vanuit verschillende organisaties door
- Neem op organisatieniveau belemmeringen voor ouders weg
- Biedt tijd en continuïteit

Rondom het Kind: aanleiding

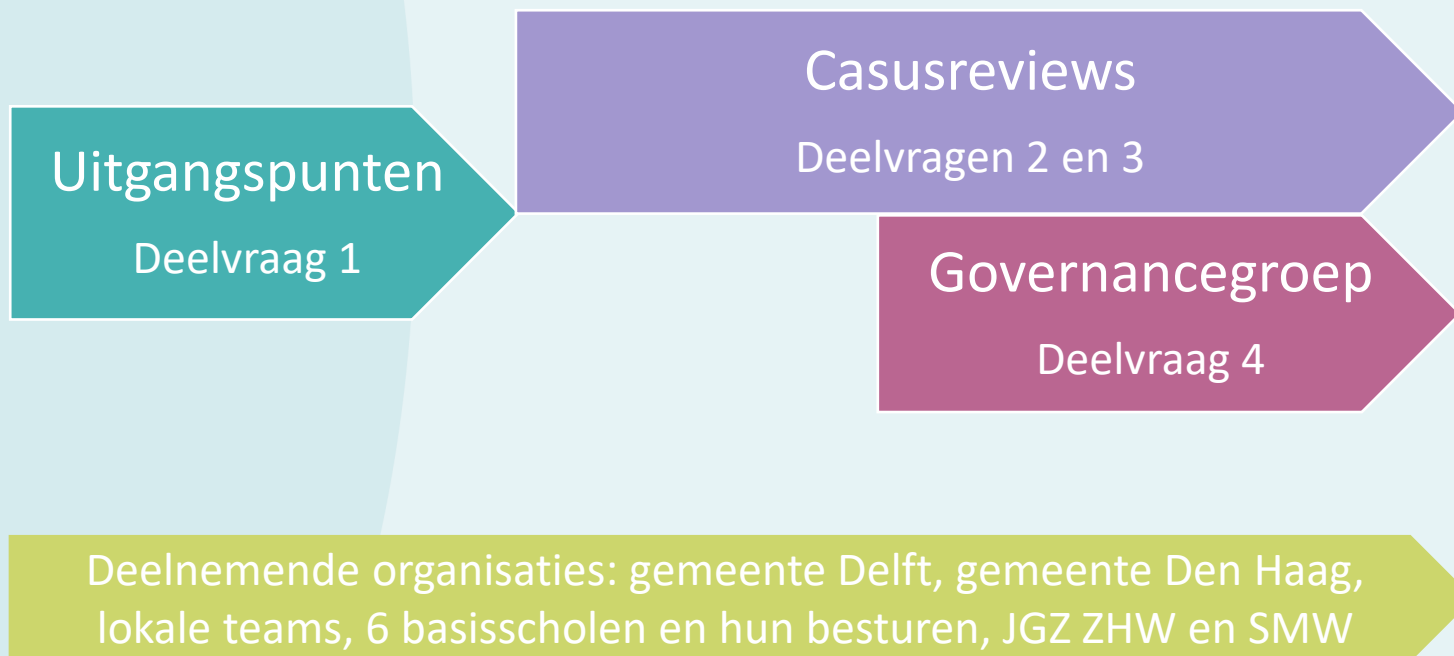
School is een belangrijke leer- en leefplek voor kinderen

Deel van de kinderen ervaart belemmeringen in het opgroeien

Noodzakelijke samenwerking tussen ouders, primair onderwijs en jeugdhulp komt niet vanzelf tot stand

Gemeenten Delft en Den Haag wilden dit onderzoeken

Rondom het kind: opzet

Conclusie: 7 sleutels voor samenwerking

Samenwerking verbeteren tussen ouders en professionals uit primair onderwijs en jeugdhulp

1. Investeren in duurzame relaties
2. Behoeften kind in context centraal
3. Versterken vakbekwame professionals
4. Ruimte om samen te werken
5. Dekkend hulpaanbod met maatwerk
6. Ontschotten jeugdhulp en onderwijs (beleid)
7. Samenwerking met hulp rond bestaanszekerheid

De rode draad uit 3 onderzoeken

Samenwerken gaat niet vanzelf.

Onderzoeken tonen het belang van:

- Kundige professionals en continuïteit
- Relaties opbouwen met ouders en vertrekken van uit behoeften van ouders en kind(eren)
- Aanpakken van organisatorische en praktische belemmeringen
- Tijd en ruimte om te leren samenwerken

Werken met de Tijdlijn

Ondersteunt de samenwerking met betrokkenen:

- Inzicht: Gebeurtenissen zoals ontwikkeling kind en ingezette hulp inzichtelijk in de tijd.
- Overzicht: visualiseert het geheel.
- Analyse: Helpt bij het maken van een verklarende analyse en ondersteuningsplan.
- Gesprek: over de verschillende perspectieven.

Levensgebeurtenissen														
Thuisituatie gezin														
School/opvang														
Groep kind														
Leeftijd kind Geboortedatum:	0 jaar	1 jaar	2 jaar	3 jaar	4 jaar	5 jaar	6 jaar	7 jaar	8 jaar	9 jaar	10 jaar	11 jaar	12 jaar	
Ontwikkeling kind														
Hulp kind/gezin														
Samenwerking ouders, school, jeugdhulp														

Levensgebeurtenissen	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="border: 1px dashed gray; padding: 5px; width: 20%;"> <p>Levensgebeurtenis</p> <p>Datum: 30-3-2015</p> <p>Geboorte broer</p> </div> <div style="border: 1px dashed gray; padding: 5px; width: 20%;"> <p>Levensgebeurtenis</p> <p>Datum: 12-6-2018</p> <p>Geboorte tweeling-zussen</p> </div> <div style="border: 1px dashed gray; padding: 5px; width: 20%;"> <p>Levensgebeurtenis</p> <p>Datum:</p> <p>Covid periode, thuisonderwijs, zwaar voor moeder</p> </div> <div style="border: 1px dashed gray; padding: 5px; width: 20%;"> <p>Levensgebeurtenis</p> <p>Datum: 2022</p> <p>Inwonen bij oma</p> </div> </div>													
Thuisituatie gezin	Oudste kind van 4			Woning heeft slechts 2 slaapkamers			Moeder opvoeding alleen			Vader in het buitenland				
School/opvang	Peuterspeelzaal			Basisschool De Vlieger				Thuisonderwijs covid		Basisschool De Vlieger				
Groep kind	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid gray; border-radius: 50%; width: 30px; height: 30px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">1</div> <div style="border: 1px solid gray; border-radius: 50%; width: 30px; height: 30px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">2</div> <div style="border: 1px solid gray; border-radius: 50%; width: 30px; height: 30px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">3</div> <div style="border: 1px solid gray; border-radius: 50%; width: 30px; height: 30px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">4</div> <div style="border: 1px solid gray; border-radius: 50%; width: 30px; height: 30px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">5</div> <div style="border: 1px solid gray; border-radius: 50%; width: 30px; height: 30px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">6</div> <div style="border: 1px solid gray; border-radius: 50%; width: 30px; height: 30px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">7</div> <div style="border: 1px solid gray; border-radius: 50%; width: 30px; height: 30px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">8</div> </div>													
Leeftijd kind Geboortedatum: 03-10-2012	0 jaar	1 jaar	2 jaar	3 jaar	4 jaar	5 jaar	6 jaar	7 jaar	8 jaar	9 jaar	10 jaar	11 jaar	12 jaar	
Ontwikkeling kind	<div style="border: 1px dashed gray; padding: 5px;"> <p>Ontwikkeling kind</p> <p>Groep: peutergroep</p> <p>Druk</p> <p>Beweeglijk</p> <p>Veel huilen</p> </div>			<div style="border: 1px dashed gray; padding: 5px;"> <p>Ontwikkeling kind</p> <p>Groep: 1/2</p> <p>Veel driftbuien</p> <p>Maakt spullen kapot</p> <p>Moelijk te kalmeren</p> </div>			<div style="border: 1px dashed gray; padding: 5px;"> <p>Ontwikkeling kind</p> <p>Groep: 4</p> <p>Veel ruzie, sociale contacten moeilijk</p> <p>Geen vriendjes</p> <p>Leeproblemen</p> </div>			<div style="border: 1px dashed gray; padding: 5px;"> <p>Ontwikkeling kind</p> <p>Groep: 5</p> <p>Achterstand vergroot door thuisonderwijs, Thuis veel ruzie, vrienden gemaakt in de buurt</p> </div>		<div style="border: 1px dashed gray; padding: 5px;"> <p>Ontwikkeling kind</p> <p>Groep: 7</p> <p>Rustiger bij oma en in de klas, niveau blijft achter</p> </div>		
Hulp kind/gezin	<div style="border: 1px dashed gray; padding: 5px;"> <p>Hulp kind/gezin</p> <p>Datum: 2016</p> <p>Opvoedondersteuning ouders jeugdteam</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> ☹️ 😊 😊 </div> </div>			<div style="border: 1px dashed gray; padding: 5px;"> <p>Hulp kind/gezin</p> <p>Datum: 2018</p> <p>Observatie SBO - school -> handvatten structuur leerkracht</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> ☹️ 😊 😊 </div> </div>			<div style="border: 1px dashed gray; padding: 5px;"> <p>Hulp kind/gezin</p> <p>Datum: 2019</p> <p>Sova - training</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> ☹️ 😊 😊 </div> </div>		<div style="border: 1px dashed gray; padding: 5px;"> <p>Hulp kind/gezin</p> <p>Datum: 2021</p> <p>Opvoedondersteuning moeder jeugdteam</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> ☹️ 😊 😊 </div> </div>		<div style="border: 1px dashed gray; padding: 5px;"> <p>Hulp kind/gezin</p> <p>Datum: 2021</p> <p>IPO afgenomen, IQ op 87</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> ☹️ 😊 😊 </div> </div>			
Samenwerking ouders, school, jeugdhulp	<div style="border: 1px dashed gray; padding: 5px;"> <p>Samenwerking ouders, school, jeugdhulp</p> <p>Laat gehoord van leerproblemen. Opvoedondersteuner had weinig tijd</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> ☹️ 😊 😊 </div> </div>			<div style="border: 1px dashed gray; padding: 5px;"> <p>Samenwerking ouders, school, jeugdhulp</p> <p>School heel betrokken. Fijne terugkoppeling SOVA training</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> ☹️ 😊 😊 </div> </div>			<div style="border: 1px dashed gray; padding: 5px;"> <p>Samenwerking ouders, school, jeugdhulp</p> <p>Fijne samenwerking SBO school</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> ☹️ 😊 😊 </div> </div>							

Casus: Familie Jansen

Ter introductie op de werkvorm: de casus in het kort

- Gezin (vader, moeder, 2 dochters) is verhuisd vanuit Bonaire naar Den Haag.
- Liefdevol gezin.
- Vader raakt werkloos, schulden, huurcontract verloopt, gezin verhuist naar vakantiepark, daarna andere gemeente.
- Dochter nu 8 jaar en in groep 5. Inmiddels 4 kinderen.
- School heeft zorgen om gedrag en leerontwikkeling.
- Meerdere professionals betrokken bij het gezin.

Aan de slag met de Tijdlijn

Doel:

Kennismaken Tijdlijn als visueel overzicht van casus

1. Utdelen Tijdlijn
2. Groepje leest en bespreekt casus: wat valt op?

Levensgebeurtenissen	<ul style="list-style-type: none"> Levensgebeurtenis Datum: 2019 Verhuizing van Bonaire naar Den Haag Levensgebeurtenis Datum: 08-2021 Start op school in groep 2 Levensgebeurtenis Datum: 11-2021 Verhuizing naar vakantiepark. Lange reistijd naar school met cv. Levensgebeurtenis Datum: 04-2022 Geboorte baby 3 (meisje) Levensgebeurtenis Datum: 07-2023 Verhuizing naar Nootdorp Levensgebeurtenis Datum: 09-2023 Geboorte baby 4 (meisje) Levensgebeurtenis Datum: 06-2024 Na explosieve ruzie en Veilig Thuis kinderen tijdelijk uit huis geplaatst 													
Thuisituatie gezin	moeder, stiefvader, 2,3,4 kinderen. Voertaal thuis: Engels moeder heel liefdevol. Basis is er: eten, kleding.				Stiefvader betrokken, daarna uit beeld. moeder en kinderen dakloos. Schulden en weinig inkomsten!				moeder LVB. Ze accepteert hulp, maar zet zich er niet voor in. Huis is rommelig. Vader wisselend in beeld en roept wiet. Ouders steeds vaker ruzie, soms explosief					
School/opvang	onbekend				school Den Haag				school Nootdorp					
Groep kind	5				2		3		4		5		6	
Leeftijd kind Geboortedatum: 21-08-'16	0 jaar	1 jaar	2 jaar	3 jaar	4 jaar	5 jaar	6 jaar	7 jaar	8 jaar	9 jaar	10 jaar	11 jaar	12 jaar	
Ontwikkeling kind					<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkeling kind Groep: 2 stil, spreekt weinig zoekt geen contact met andere kinderen 		<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkeling kind Groep: 3 veelvuldig verzuim leerachterstand 		<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkeling kind Groep: 4 verzuim externaliserend gedrag (slaan, bijten) 		<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkeling kind Groep: 5 leerachterstand voelt zich gepest externaliserend gedrag 			
Hulp kind/gezin	<ul style="list-style-type: none"> Hulp kind/gezin Datum: Psychische hulp moeder? 		<ul style="list-style-type: none"> Hulp kind/gezin Datum: Gezinscoach Leger des Keils 		<ul style="list-style-type: none"> Hulp kind/gezin Datum: Leerwacht i/b individuele leevondersteuning 		<ul style="list-style-type: none"> Hulp kind/gezin Datum: Observatie door Samenwerkingsverband Ziet geen hulpvraag. 		<ul style="list-style-type: none"> Hulp kind/gezin Datum: Veilig Thuis 		<ul style="list-style-type: none"> Hulp kind/gezin Datum: Oma helpt na geboorte baby 			
	<ul style="list-style-type: none"> Hulp kind/gezin Datum: jobcoaching stiefvader 		<ul style="list-style-type: none"> Hulp kind/gezin Datum: Gezinsbegeleiding aan huis 		<ul style="list-style-type: none"> Hulp kind/gezin Datum: Leerplicht i.v.m. verzuim 		<ul style="list-style-type: none"> Hulp kind/gezin Datum: Leger des Keils financiële coaching 		<ul style="list-style-type: none"> Hulp kind/gezin Datum: mDO voor overgang naar Nootdorp (ouders, 2 scholen, LdK, gezins coach, LP) 					
Samenwerking ouders, school, jeugdhulp	<ul style="list-style-type: none"> Hulp kind/gezin Datum: School maatschappelijk werk 				<ul style="list-style-type: none"> Hulp kind/gezin Datum: Casemanager daklozen 									
	<ul style="list-style-type: none"> Samenwerking ouders, school, jeugdhulp Overleg school, smw, gezinscoach i.v.m. zorgelijke signalen 		<ul style="list-style-type: none"> Samenwerking ouders, school, jeugdhulp alle partijen incl. moeder maken 1 plan, smw ondersteunt i/b 		<ul style="list-style-type: none"> Samenwerking ouders, school, jeugdhulp wachtlijst huisvesting 		<ul style="list-style-type: none"> Samenwerking ouders, school, jeugdhulp Hulpverlening op school door orthopedagog wil pas starten als thuissituatie stabiel is. 		<ul style="list-style-type: none"> Samenwerking ouders, school, jeugdhulp wachtlijst jeugdhulp wachtlijst diagnostiek 		<ul style="list-style-type: none"> Samenwerking ouders, school, jeugdhulp overdracht naar Nootdorp moeisaam. O.a. wachtlijst en hulp niet passend 			

Aan de slag met de Tijdlijn

Doel:

Sleutels herkennen -> biedt mogelijkheid tot 'sleutelen'

1. Uitdelen sleutel + beschrijving sleutels
2. Vraag: HOE is deze sleutel (niet) zichtbaar in deze casus?
 3. Bespreken: HOE komt dat?
 4. Tijd over? Andere sleutel!

Afronding

Meer info:

Pro Grotius

Gezinsconsulenten

Rondom het kind / Tijdlijn